Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Nota actief openbaar
Ja

Directoraat Generaal Langdurige Zorg
Directie Langdurige Zorg
Afdeling 1

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister LJS Deadline: 29 juni 2026

nota

TER BESLISSING Toekomst Palliatieve zorg en ondersteuning

Datum
28 mei 2026

Kenmerk
4394084-1099535-LZ

Bijlage(n)
4 (brief + 3 bijlagen)

1. Aanleiding

U heeft de toezegging gedaan om vóór het zomerreces de rapporten 'Toekomstvisie en toekomstagenda palliatieve zorg' en 'Evaluatie Subsidieregeling palliatieve terminale zorg en geestelijke verzorging thuis' met beleidsreactie naar de Tweede Kamer te sturen.

2. Geadviseerd besluit

Advies is om, indien akkoord, deze brief te ondertekenen en samen met de drie bijlagen te (laten) verzenden naar de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Op basis van de toekomstverkenning van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) die 17 december 2024 naar de Kamer is gestuurd, is samen met alle partijen die bij palliatieve zorg en ondersteuning betrokken zijn, gewerkt aan een toekomstvisie en toekomstagenda voor de palliatieve zorg en ondersteuning: Samen leven tot het laatst.

De Regeling palliatieve terminale zorg en geestelijke verzorging thuis is geëvalueerd (ééns per vijf jaar zoals vastgelegd in de Algemene Wet Bestuursrecht). De uitkomsten laten zien dat alle drie de onderdelen van deze subsidieregeling in de periode 2020-2025 doeltreffend zijn geweest en in meer of mindere mate doelmatig, maar ook specifieke verbeterpunten kennen.

Naar aanleiding van het rapport 'Hospices in Nederland' dat 4 november 2025 naar de Kamer is gestuurd, wordt met de betrokken partijen gewerkt aan een gezamenlijk plan van aanpak voor toekomstbestendige hospicezorg. Dit plan van aanpak is eind van dit jaar afgerond.

4. Toelichting

a. Financieel-economische gevolgen, arbeidsmarkteffecten en regeldrukeffecten

Voor de toekomstagenda palliatieve zorg en ondersteuning 2027–2031 is in de komende jaren in totaal € 6,7 miljoen aan middelen beschikbaar. Dit is naast de lopende instellingssubsidies (totaal € 12 miljoen per jaar) en de reeks voor de Subsidieregeling palliatieve terminale zorg en geestelijke verzorging (€ 56 miljoen in 2027, € 58 miljoen in 2028, € 53 miljoen 2029 e.v.). Deze begrotingsuitgaven zijn afgestemd met de directie FEZ en via hen met het ministerie van Financiën/ IRF.

b. Juridische aspecten
Niet van toepassing.

c. Politieke en maatschappelijke context
Op 12 februari jl. is een brief naar de Tweede Kamer gestuurd naar aanleiding van vragen over het Rapport 'Hospices in Nederland'. Op 20 april jl. zijn er antwoorden gestuurd op vragen over de dreigende sluiting van het hospice in Dedemsvaart.

Op 16 maart jl. is een brief naar de Tweede Kamer gestuurd naar aanleiding van vragen vanuit de fractie van de ChristenUnie over de palliatieve zorg tijdens de behandeling van de begroting van VWS, in het bijzonder over het vervolg op het Nationaal Programma Palliatieve Zorg II (NPPZ II) en de rol van het kabinet bij het capaciteitsvraagstuk van hospices. Tijdens dit debat zijn ook vragen gesteld door de PVV-fractie over de palliatieve zorg weerbaar maken voor de toekomst.

In het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) zijn afspraken opgenomen over proactieve zorgplanning.

De geplande brieven 'beleidsreactie rapporten Palliatieve zorg', 'toekomstagenda Palliatieve zorg', 'uitkomsten van de evaluatie van de subsidieregeling Palliatieve Zorg' worden met deze brief afgedaan. De toezeggingen 'de Kamer krijgt een nadere stand van zaken brief inzake het Nationaal Programma Palliatieve Zorg' en 'de toekomstvisie en toekomstagenda zullen voor de zomer naar de Tweede Kamer worden gestuurd' worden met deze brief gestand gedaan.

5. Afstemming

De toekomstvisie en toekomstagenda zijn in opdracht van VWS opgesteld door AEF en zijn tot stand gekomen in samenspraak met de volgende partijen:

Kerngroep	Consultatiegroep
ActiZ	Alzheimer NL
Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst (KNMG)	Associatie Hospicezorg Nederland (AHzN)
MantelzorgNL	Dementie Netwerken Nederland (DNN)
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)	Expertisecentra Palliatieve Zorg (NFU)
Nationale Zorgautoriteit (NZa)	Federatie Medisch Specialisten (FMS)
Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) / Palliatieve Zorg Huisartsen Advies Groep (palHAG)	Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL)
Palliactief	Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg
Patientenfederatie NL	Landelijk Overleg Consortia (LOCo)
Sociaal Werk Nederland	Landelijke Huisartsenvereniging (LHV)
Stichting PZNL	Landelijke Vereniging Medische Psychologie (LVMP)
V&VN (Vereniging Verzorgenden Verpleegkundigen)	Nationaal Netwerk Inclusieve Zorg (NNIZ)

Vereniging Netwerken Palliatieve Zorg (VNPZ)	Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
Vereniging Palliatieve Zorg Nederland (VPZN)	Nederlandse Federatie van Kanker patiëntenorganisaties (NFK)
Vereniging van Geestelijk VerZorgers (VGVZ)	Nederlandse Vereniging Artsen Verstandelijke Gehandicapten (NVAVG)
Verenso	Nederlandse Vereniging Psychosociale Oncologie (NVPO)
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ)
Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ Nederland)	Netwerken integrale kindzorg (NIK)
ZonMw	Ouderenbond ANBO-PCOB
Zorginstituut NL	Pharos
Zorgverzekeraars Nederland	Stichting Agora
	Stichting Kind en Zorg (voorheen Kind en Ziekenhuis)
	Stichting Onderzoek Palliatieve Zorg Nederland (PALZON)
	Stichting PaTz
	Universitaire Medische Centra Nederland (UMCNL, voorheen NFU)
	Vereniging samenwerkende centra levensvragen (VSCL)

Daarnaast zijn vijf regionale netwerken palliatieve zorg bezocht met vertegenwoordigers vanuit gemeenten, bestuurders, professionals, patiënten, mantelzorgers, geestelijke verzorging, de verschillende Centra voor Levensvragen en lokale zorgaanbieders in de regio's. Intern is afgestemd met de directies Z, CZ, DMO, PG, PZo, MGG, Jeugd, FEZ (en via FEZ met Financiën/IRF) en DCo.

Bureau HHM heeft de evaluatie van de Subsidieregeling Palliatieve terminale zorg en geestelijke verzorging thuis in opdracht van VWS uitgevoerd in samenwerking met de volgende partijen: Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nederland (VPTZ Nederland), Associatie Hospicezorg Nederland (AHzN), ActiZ, Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg (samen met/namens NIK), Vereniging van Geestelijk Verzorgers (VGVZ), Vereniging Samenwerkende Centra voor Levensvragen (VSCL), Vereniging Netwerken Palliatieve Zorg (VNPZ), ZonMw (programma Zingeving en Geestelijke Verzorging), Stichting PZNL, Agora, Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), zes individuele Centra voor Levensvragen, drie groeps-interviews netwerken palliatieve zorg, drie groepsinterviews organisaties inzet vrijwilligers (per type). Intern is afgestemd met DUS-I en directie FEZ.

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.